

Rezortní finanční správa

Pojetí rezortní finanční správy

- Finanční správa jako součást veřejné finanční činnosti není vykonávána výhradně v rámci působnosti České národní banky a Ministerstva financí – ústřední primární finanční správa, ale také v ostatních rezortech = oblastech působnosti jednotlivých ministerstev
- Oblasti působnosti, tj. jednotlivé rezorty, jsou zejména dány platným zněním tzv. kompetenčního zákona
- Rezorty se promítají také do kapitol státního rozpočtu. Výčet kapitol státního rozpočtu je širší než výčet ministerstev a ústředních správních orgánů v kompetenčním zákoně.
- Rezortní finanční správa svou konstrukcí reaguje na prostředí rezortu, tedy oblast, kde se má veřejná finanční činnost realizovat.

Kompetenční zákon

- Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Platný systém ministerstev a jiných ústředních orgánů (v jejichž čele nestojí ministr) vychází zejména z realizace koaliční smlouvy, na základě které se formuje programy vlády a tím i jednotlivé rezorty.
- V roce 2020 se jedná o 84. verzi vymezení rezortů od 1.1.1969
- K datu 1.1.1969 – nabyl účinnosti ústavní zákon o československé federaci a vznikla Česká socialistická republika jako subjekt federace s potřebou vymezení vlastních ústředních správních orgánů.

Stávající rezorty podle kompetenčního zákona (2020)

1. Ministerstvo financí,
2. Ministerstvo zahraničních věcí,
3. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,
4. Ministerstvo kultury,
5. Ministerstvo práce a sociálních věcí,
6. Ministerstvo zdravotnictví,
7. Ministerstvo spravedlnosti,
8. Ministerstvo vnitra,
9. Ministerstvo průmyslu a obchodu,
10. Ministerstvo pro místní rozvoj,
11. Ministerstvo zemědělství,
12. Ministerstvo obrany,
13. Ministerstvo dopravy,
14. Ministerstvo životního prostředí

Zásady činnosti ministerstev

- Lze je také chápat jako zásady realizace rezortu
- Jsou upraveny ustanoveními § 20 až § 28 kompetenčního zákona
- Ministerstva plní v okruhu své působnosti (§ 20)
 - a) **úkoly** stanovené v zákonech a v jiných obecně závazných právních předpisech a
 - b) **úkoly** vyplývající z členství České republiky v Evropské unii a v ostatních integračních seskupeních a mezinárodních organizacích, pokud jsou pro Českou republiku závazné.

- Ministerstva se ve veškeré své činnosti řídí ústavními a ostatními **zákony a usneseními vlády**. (§ 21)
- Ministerstva **zkoumají** společenskou problematiku v okruhu své působnosti, **analyzují** dosahované výsledky a **činí opatření** k řešení aktuálních otázek. Zpracovávají **koncepte** rozvoje svěřených odvětví a řešení stěžejních otázek, které předkládají vládě České republiky. O návrzích závažných opatření přiměřeným způsobem **informují veřejnost**. (§ 22)
- Ministerstva předkládají za svěřená odvětví **podklady potřebné pro sestavení návrhů státních rozpočtů** republiky a pro přípravu jiných opatření širšího dosahu. Zaujímají **stanovisko k návrhům**, které předkládají vládě České republiky jiná ministerstva, pokud se týkají okruhu jejich působnosti. (§ 23)

- Ministerstva **pečují o náležitou právní úpravu** věcí patřících do působnosti České republiky; připravují **návrhy zákonů** a jiných právních předpisů týkajících se věcí, které patří do jejich působnosti, jakož i návrhy, jejichž přípravu jim vláda uložila; dbají **o zachování zákonnosti** v okruhu své působnosti a činí podle zákonů potřebná opatření k nápravě. (§ 24)
- Ministerstva zabezpečují ve své působnosti úkoly související se sjednáváním mezinárodních smluv, s rozvojem **mezistátních styků a mezinárodní spolupráce**. Zabezpečují ve své působnosti úkoly, které vyplývají pro Českou republiku z mezinárodních smluv, jakož i z členství v mezinárodních organizacích. (§ 25)

- Ministerstva si navzájem **vyměňují potřebné informace** a podklady. Nižší orgány státní správy jim podávají zprávy a sdělují údaje, které si příslušná ministerstva vyžadují v rozsahu nezbytně nutném pro plnění svých úkolů (§ 27) *Pozn.: § 26 zrušen*
- Činnost ministerstev řídí, kontroluje a sjednocuje vláda České republiky. (§ 28 odst. 1)

Srovnejte skladbu kapitol státního rozpočtu na rok 2019 s rezorty podle kompetenčního zákona

- <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-355#p1>

Působnost jednotlivých ministerstev podle kompetenčního zákona (2020)

- Nyní se podívejte na vymezení působnosti jednotlivých ministerstev v kompetenčním zákoně § 4 až § 19
- <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2/zneni-20190731>

Formování finanční správy v rezortech

- Stěžejní odpovědnost za sektor veřejných financí nese Ministerstvo financí a z jeho kompetencí se odvíjí rezortní finanční mechanismy
- Přerozdělování prostředků státního rozpočtu
- Kontrola finančního hospodaření
- Závěrečný účet
- Výkaznictví

Působnost ministerstev a rezortní redistribuce

- Jednotlivé rezorty představují specifické prostředí společenského života, kde ministerstvo plní své úkoly, viz výše.
- Vedle odpovědnosti za právní rámec je zde odpovědnost i za vytváření materiálního základu fungování rezortu (nejen ministerstva!) a schopnosti překonat krize, stimulovat entity spadající do daného rezortu k naplňování vládních vizí
- Každý rezort je tak specifický, že i skladba finanční činnosti v jeho rámci a struktura na to navazující finanční správy je rozdílná. Z toho pramení také pestrost způsobů, jak je možné plnit úkoly v rámci daného rezortu

Volba forem finanční správy

- Volba forem je dána vládou a schopností se dohodnout mezi rezorty s tím, že je třeba respektovat postavení Ministerstva financí!
- Sledujte např. koaliční negociace mezi ministryní financí a ostatními ministryněmi a ministry, zejména v případě finančních kompenzací, dávek, programů podpory atd.
- Svou významnou roli hraje moc zákonodárná, a to i při volbě forem finanční správy – připomeňme si např. existenci státních fondů

Rezort Ministerstva pro místní rozvoj

(1) MMR je ústředním orgánem státní správy ve věcech regionální politiky, politiky bydlení, rozvoje domovního a bytového fondu a pro věci nájmu bytů a nebytových prostor, územního plánování a stavebního řádu, **vyvlastnění, investiční politiky**, cestovního ruchu a pohřebnictví.

(2) MMR

a) **spravuje finanční prostředky určené k zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu,**

b) koordinuje činnosti ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy při zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu, včetně koordinace financování těchto činností, pokud tyto prostředky přímo nespravuje.

(3) MMR zabezpečuje informační metodickou pomoc vyšším územním samosprávným celkům, městům, obcím a jejich sdružením.

(4) MMR zajišťuje činnosti spojené s procesem zapojování územních samosprávných celků do evropských regionálních struktur.

Dotace v rezortu MMR

Vnitrostátní dotace

- <https://mmr.cz/cs/narodni-dotace>

Unijní dotace

- <https://mmr.cz/cs/evropska-unie>

Covidová opatření

<https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/vsechna-opatreni-a-pomoc-mmr-pri-pandemii-covid-19>

Rezort Ministerstva práce a sociálních věcí

- (1) MPSV je ústředním orgánem státní správy pro pracovněprávní vztahy, bezpečnost práce, zaměstnanost a rekvalifikaci, kolektivní vyjednávání, **mzdy a jiné odměny za práci, důchodové zabezpečení, nemocenské pojištění**, sociální péči, péči a pracovní podmínky žen a mladistvých, právní ochranu mateřství, péči o rodinu a děti, péči o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, a pro další otázky mzdové a sociální politiky.
- (2) Ministerstvo práce a sociálních věcí spolu s Ministerstvem financí připravuje a předkládá vládě návrhy právních úprav v oblasti **odměňování státních zaměstnanců**.

Finanční správa v rezortu MPSV

- <https://www.mpsv.cz/web/cz/pusobnost-mpsv>

Česká správa sociálního zabezpečení

- <https://www.cssz.cz/>

Státní úřad inspekce práce

- <http://www.suip.cz/>

- Obdobnou rešerši udělejte i v případě ostatních rezortů.